

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa G. S.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury policyjnej,

na skutek skargi ubezpieczonego na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt III AUa 767/22,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 11 marca 2025 r.,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt III AUa 767/22 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje G. S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie sumę pieniężną w wysokości 2000 (dwa tysiące) złotych za okres od 27 kwietnia 2022 r. do 22 listopada 2024 r.;**
- 3. oddala skargę w pozostałym zakresie;**
- 4. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz G. S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia wydania niniejszego**

orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Janusz Niczyporuk Krzysztof Wiak Grzegorz Żmij

UZASADNIENIE

Skargą z 22 listopada 2024 r. (data stempla pocztowego) Skarżący G. S., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika – r.pr. A. B. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie zawisłej przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygn. akt III AUa 767/22, wnosząc o: stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygn. akt III AUa 767/22 doszło do przewlekłości postępowania (1), zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Krakowie do rozpoznania sprawy w terminie trzech miesięcy od daty rozpoznania skargi (2), przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego sumy pieniężnej w wysokości 10 000,00 PLN (słownie: dziesięć tysięcy złotych 00/100) (3), zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kosztów postępowania wywołanego wniesioną skargą, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego, według norm przepisanych (4).

W uzasadnieniu Skarżący podniósł, że wyrokiem z dnia 10 marca 2022 r. Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie Skarżącego przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o wysokość emerytury policyjnej, prowadzonej pod sygn. akt V U 223/21, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury Skarżącego z pominięciem art. 15c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 288, ze zm.) od dnia 1 października 2017 r. Od tegoż wyroku pozwany w dniu 15

kwietnia 2022 r. wywiódł apelację, zaskarżając go w całości. Odpis apelacji został przesłany do pełnomocnika Skarżącego w dniu 6 maja 2022 r., zaś odpowiedź na apelację wpłynęła w dniu 3 czerwca 2022 r. Od tamtej chwili w sprawie nie podjęto żadnych czynności mających na celu rozstrzygnięcie sprawy.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie w odpowiedzi na skargę z 10 grudnia 2024 r. zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi, a w przypadku jej uznania – o przyjęcie mniejszej kwoty odszkodowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy

czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym – właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy.

Z analizy akt sprawy wynika, że 10 marca 2022 r. zapadł wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie, w sprawie z odwołania skarżącego od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o wysokość emerytury policyjnej. Akta sprawy wpłynęły 27 kwietnia 2022 r. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie wraz z apelacją Skarżącego. Tego samego dnia sprawę zarejestrowano pod sygn. III AUa 767/22, a 29 kwietnia 2022 r. wylosowano przez System Losowego Przydziału Spraw Sędziego Sprawozdawcę. Zarządzeniem z dnia 5 maja 2022 r. nakazano doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi Skarżącego. Pismem z dnia następnego doręczono odpis apelacji pełnomocnikowi Skarżącego. Zarządzeniem z 7 czerwca 2022 r. skierowano akta na kalendarz akt oczekujących na ustalenie terminu. 30 marca 2023 r. przydzielono sprawę sędziemu sprawozdawcy. Począwszy od tego dnia, do dnia złożenia skargi nastąpiła ponad półtoraroczna bezczynność Sądu Apelacyjnego.

Przechodząc do oceny argumentacji podniesionej przez uczestnika postępowania, a związanej z koniecznością oddalenia skargi, wskazać należy, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z

27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności. W rozpoznawanej sprawie Sąd Apelacyjny w Krakowie nie podjął żadnej czynności zmierzającej do merytorycznego rozpoznania sprawy o 30 marca 2023 r. r. do dnia złożenia skargi. Powyższe pozwala stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt III AUa 767/22 doszło do przewlekłości postępowania.

Konsekwencją stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie nastąpiła przewlekłość postępowania, jest obowiązek rozstrzygnięcia w przedmiocie żądania skarżącego o zasądzenie na jego rzecz kwoty 10 000 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej.

Orzekając o przyznaniu skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie sumy pieniężnej w wysokości 2000 zł, Sąd Najwyższy uwzględnił, iż zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należy zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Sąd Najwyższy wziął przy tym pod uwagę fakt, że akta sprawy wraz z apelacją skarżącego wpłynęły 27 kwietnia 2022 r. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Jednocześnie ani skarżący nie przytoczył, ani też Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyznania skarżącemu pełnej żądanej przez niego kwoty. Sąd Najwyższy w sprawie nie stwierdził żadnych szczególnych przesłanek za tym przemawiających.

Nieuzasadnione jest wydanie Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie odpowiednich zaleceń, w szczególności, że Sąd Apelacyjny po wniesieniu skargi podjął stosowne czynności zmierzające do zakończenia sprawy.

Z tych też względów, skarga podlegała oddaleniu w pozostałym zakresie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł jak w pkt 1 i 2 sentencji postanowienia, oddalając skargę w pozostałym zakresie na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość w punkcie 3.

O kosztach postępowania skargowego w punkcie 4 postanowienia (wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 240 zł) orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935 ze zm.).

Janusz Niczyporuk Krzysztof Wiak Grzegorz Żmij

r.g.

[a.ł]